



Stockholm den 27 augusti 2025

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

Mål nr T 6249-25, Hanna Larsson och Hans-Erik Sjöholm ./ Falu kommun, angående skadestånd

Hanna Larsson och Hans-Erik Sjöholm kompletterar härmed sitt tidigare ingivna överklagande. Den här skriften ersätter den tidigare ingivna (aktbilaga 1).

1 YRKANDEN

1.1 Hanna Larsson yrkar att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd och, med ändring av hovrättens dom, förpliktar Falu kommun att till henne betala 480 000 kronor tillsammans med ränta på beloppet enligt 4 § fjärde stycket och 6 § första stycket räntelagen (1975:635) från dagen för delgivning av stämningsansökan (den 13 juni 2023) till dess betalning sker.

1.2 Hans-Erik Sjöholm yrkar att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd och, med ändring av hovrättens dom, förpliktar Falu kommun att till honom betala 492 400 kronor tillsammans med ränta på beloppet enligt 4 § fjärde stycket och 6 § första stycket räntelagen från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.

1.3 Hanna Larsson och Hans-Erik Sjöholm yrkar att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens dom, ska förplikta Falu

kommun att ersätta dem för deras rättegångskostnader i hovrätten med 72 420 kr och deras rättegångskostnader i tingsrätten med 154 206 kr, allt tillsammans med lagstadgad ränta.

- 1.4 Hanna Larsson och Hans-Erik Sjöholm yrkar även ersättning för sina rättegångskostnader i Högsta domstolen med ett belopp som kommer att anges senare.

2 SAMMANFATTNING AV PREJUDIKATFRÅGAN I MÅLET

- 2.1 Prejudikatfrågan är om en kommuns konventionsrättsliga skadeståndsansvar för barn som far illa på HVB-hem påverkas av
- a) om kommunen placerade barnet där med eller utan vårdnadshavarnas samtycke, samt
 - b) om HVB-hemmet drivs av kommunen eller av en privat aktör.
- 2.2 Det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att Högsta domstolen prövar överklagandet. Skälen för detta är i korthet följande.
- 2.3 Det råder ingen tvekan om att en kommun har ett konventionsrättsligt skadeståndsansvar för barn som far illa på ett *kommunalt* HVB-hem när barnet har placerats där med *tvång*, det vill säga utan vårdnadshavarnas samtycke och med stöd av bestämmelserna i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).
- 2.4 Däremot är det oklart om en kommuns skadeståndsansvar är begränsat när det i stället är fråga om en placering som skett med

stöd av föräldrarnas *samtycke* enligt socialtjänstlagen (2025:400) på ett *privatägt* HVB-hem. Underinstansernas bedömning i det här målet – att kommunen inte bär något skadeståndsrättsligt ansvar för sitt beslut att placera John Walter på det privatägda HVB-hemmet där pojken sedermera avled – är ett konkret uttryck för denna oklarhet och innebär att rättighetskyddet för utsatta barn i samhällets vård varierar beroende på omständigheter som inte gör någon skillnad från barnets perspektiv. Det är särskilt viktigt att denna grundläggande ansvarsfråga prövas, eftersom de flesta barn på HVB-hem numera är placerade på privata hem med vårdnadshavarnas samtycke. Allmänintresset av att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd och klargör rättsläget är därför stort. (Jfr SOU 2025:84 s. 188 f. och 484 ff.)

2.5 Frågorna i målet är av rent rättslig natur och sakomständigheterna är i allt väsentligt ostridiga. Målet lämpar sig därför väl för prejudikatbildning.

3 SAMMANFATTNING AV VAD MÅLET HANDLAR OM

3.1 I maj 2021 beslutade Falu kommun att placera femåriga John Walter, son till Hanna Larsson och Hans-Erik Sjöholm, på HVB-hemmet Platea i Hagfors. Hemmet drevs av den privata vårdkoncernen Humana. Det var kommunen som tog initiativ till placeringen och den skedde – efter påtryckning från kommunens sida – med vårdnadshavarnas formella samtycke enligt socialtjänstlagen. Två veckor efter att beslutet verkställts rymde John Walter från hemmet och hittades drunknad i älven Uvån.

3.2 Föräldrarna anser att kommunen bär det yttersta ansvaret för det inträffade, trots att placeringen skett med deras samtycke och att

dödsfallet skedde på ett privat HVB-hem. Enligt föräldrarna har omständigheterna kring placeringen medfört att kommunen gjort sig skyldig till en överträdelse av John Walters rätt till liv enligt artikel 2 i Europakonventionen och föräldrarnas rätt till familjeliv enligt artikel 8 i Europakonventionen.

- 3.3 Föräldrarnas påstående om att kommunen har överträtt John Walters rätt till liv grundar sig på *att* kommunen hade eller borde haft kännedom om att Platea var en livsfarlig plats för ett rymningsbenäget barn som John Walter samt *att* kommunen inte vidtog alla nödvändiga åtgärder som rimligen kunde begäras av den för att förhindra att denna fara realiserades (jfr det s.k. ”Hängningsfallet” NJA 2007 s. 891).
- 3.4 Kommunen har förnekat att den har något ansvar för det inträffade. För att freda sig mot föräldrarnas anspråk har kommunen hänvisat till *att* föräldrarna när som helst hade kunnat avbryta placeringen om de inte var nöjda med säkerheten på hemmet eftersom placeringen var frivillig, samt *att* kommunen inte kan hållas ansvarig för brister hos det privatägda HVB-hemmet, som vid placeringstidpunkten hade erforderligt verksamhetstillstånd och stod under tillsyn från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
- 3.5 Såväl Falu tingsrätt som Svea hovrätt har bedömt att kommunen inte kan åläggas skadeståndsskyldighet för John Walters död. Tingsrätten fäste avgörande vikt vid kommunens uppgift om att Platea hade lovat kommunen att John Walter alltid skulle vara under uppsikt av två medarbetare. Den omständigheten att detta löfte inte infriades kunde enligt tingsrätten inte ligga kommunen till last, eftersom kommunen inte haft anledning att misstänka att

så kunde ske. Hovrätten har instämt i tingsrättens bedömning och fastställt domen utan egen motivering.

4 UTVECKLING AV SKÄLEN FÖR PREJUDIKATDISPENS

4.1 Det är oklart vilket ansvar en kommun har för ett barn som har placerats på ett privat HVB-hem med vårdnadshavarnas samtycke

4.1.1 HVB-hem är en central del av samhällets skydds- och stödstruktur för barn och unga som riskerar att fara illa. Omsorgsformen omfattar såväl frivilliga placeringar enligt socialtjänstlagen som placeringar med tvång enligt LVU. HVB-verksamheter kräver tillstånd från IVO och kan drivas i såväl kommunal som privat regi. Sedan mitten av 1990-talet har privata HVB-hem dominerat marknaden och majoriteten av barn och unga som idag är placerade på HVB-hem är placerade enligt socialtjänstlagen på hem som drivs i privat regi (se SOU 2025:84 s. 188 f. och 192 f.).

4.1.2 Under de senaste åren har HVB-hem, inte minst de som drivs i privat regi, varit föremål för omfattande kritik. IVO har under flera år riktat återkommande och allvarlig kritik mot HVB-verksamheter på grund av missförhållanden som har direkt påverkan på barns och ungas trygghet och säkerhet. Enligt en utredning som nyligen redovisats krävs det ”en omfattande reform” av systemet för att säkerställa förutsättningarna för att barn och unga får en ändamålsenlig vård i en trygg och säker vårdmiljö och ytterst för att stärka barns och ungas rättigheter enligt regeringsformen, Europakonventionen och barnkonventionen. (Se SOU 2025:84 s. 496 och 317 f.)

- 4.1.3 Ett av problemen är att det idag råder oklarhet kring hur ansvaret för barnet är fördelat mellan de olika aktörer som är involverade vid en placering på HVB-hem, vilket också lyfts fram i den nyss nämnda utredningen (se SOU 2025:84 s. 484 ff.). Detta gäller det dagliga ansvaret för barnet, men i förlängningen även det skadeståndsrättsliga ansvaret vid missförhållanden och för det fall att barnet på något sätt skulle fara illa, exempelvis i form av rättighetsöverträdelser.
- 4.1.4 Särskilt påtagligt är problemet avseende frivilliga placeringar enligt socialtjänstlagen på HVB-hem som drivs i privat regi, eftersom det övergripande ansvaret för barnet i dessa situationer är fördelat mellan flera olika aktörer: *kommunen* som fattat beslut om placeringen, *det privata HVB-hemmet* som ansvarar för barnets dagliga omsorg och tillsyn samt *vårdnadshavarna* som samtyckt till placeringen och som därmed bibehåller den formella beslutanderätten avseende barnet enligt föräldrabalken.
- 4.1.5 Konsekvensen av att ansvarsfördelningen är oklar är att omfattningen av rättighetsskyddet riskerar att bli olika för barn som farit illa på ett HVB-hem beroende på om det rör sig om en frivillig placering eller tvångsplacering samt om det rör sig om ett kommunalt eller privat hem, vilket får sägas vara en minst sagt otillfredsställande ordning. Detta särskilt eftersom dessa omständigheter helt saknar betydelse från barnets perspektiv.
- 4.1.6 Mot den ovan angivna bakgrunden framstår det som mycket angeläget att Högsta domstolen ger vägledning i prejudikatfrågan om en kommuns konventionsrättsliga skadeståndsansvar för barn som far illa på HVB-hem påverkas av *om* kommunen placerade barnet där med eller utan vårdnadshavarnas samtycke, samt *om*

HVB-hemmet drivs av kommunen eller av en privat aktör. Prejudikatfrågan aktualiseras med anledning av hur Falu kommun har fört sin talan i målet – den har inget ansvar för brister hos det privata HVB-hemmet – och underinstansernas bedömningar som i praktiken innebär att kommunen tillåtits att övervältra ansvaret för John Walter på det privata HVB-hemmet. Falu kommun hade inte kunnat undgå ansvar i det aktuella fallet om det i stället hade varit fråga om en tvångsvis placering på ett kommunalt HVB-hem.

4.2 Det behövs vägledning i frågan om en kommuns konventionsrättsliga skadeståndsansvar för barn som far illa på HVB-hem påverkas av om placeringen skett på ett privat hem och med vårdnadshavarnas samtycke

4.2.1 Det råder ingen tvekan om att en kommun har ett konventionsrättsligt skadeståndsansvar för barn som far illa på *kommunala* HVB-hem när barn har placerats där med *tvång*, det vill säga med stöd av bestämmelserna i LVU. Det är kommunen som enligt 9 kap. 10 § socialtjänstlagen ansvarar för att den som på initiativ av socialnämnden har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård. Det följer vidare av 3 kap. 4 § skadeståndslagen att en kommun är skadeståndsrättsligt ansvarig för konventionsöverträdelser som sker inom ramen för dess verksamhet.

4.2.2 Däremot är det oklart hur långt en kommuns skadeståndsansvar för rättighetsöverträdelser sträcker sig när det i stället är fråga om en placering på ett *privatägt* HVB-hem som skett med stöd av föräldrarnas *samtycke* enligt socialtjänstlagen.

4.2.3 Skälet till att frågan ställs är att dessa omständigheter påverkar graden av kontroll som det allmänna haft över situationen och

händelseförloppet, vilket är en aspekt som enligt Europadomstolen ska beaktas vid bedömning av det allmännas ansvar enligt exempelvis artikel 2 som aktualiseras i det här målet (se t.ex. *Hasani v. Sweden*, no. 35950/20, § 64, 6 March 2025; se även *O’Keeffe v. Ireland* [GC], no. 35810/09, § 145, ECHR 2014 (extracts), där statens skyldighet enligt artikel 3 att skydda elever mot brott i grundskolan ansågs långtgående på grund av att skolgången är obligatorisk och står under det allmännas exklusiva kontroll). Högsta domstolen har aldrig prövat frågan huruvida det allmännas ansvar för enskilda i samhällets vård påverkas av att vården varit frivillig och att den uppdragits åt en privat aktör. Däremot finns det två fall från Högsta domstolen, som båda rör det allmännas ansvar för enskilda i samhällets vård och som har tydliga beröringspunkter till den aktuella frågan.

4.2.4 *Det första fallet* är det s.k. ”Hängningsfallet”, NJA 2007 s. 891, vilket är det enda fallet där Högsta domstolen prövat det allmännas ansvar enligt artikel 2 i Europakonventionen. Högsta domstolen lade i det fallet fast vissa kriterier för bedömningen av om det allmänna hade gjort tillräckligt för att skydda den enskildes rätt till liv. I målet var det dock fråga om en frihetsberövad person som avled på ett häkte i Kriminalvårdens vård. Omständigheterna i målet innebar alltså att det allmänna var i ”full kontroll” över situationen. Det framstår som oklart om motsvarande kriterier för det allmännas ansvar gäller i den nu aktuella situationen då vården uppdragits åt en privat aktör och då det inte är fråga om ett tvångsomhändertagande utan om vård som sker på frivillig grund.

4.2.5 *Den andra fallet* är ”Landskronabranden” NJA 2013 s. 145. Målet gällde inte en rättighetsöverträdelse utan det allmännas

ansvar för sakskada enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen, men precis som i det nu aktuella fallet var det fråga om en kommuns ansvar för ett rymningsbenäget barn i samhällets vård. I målet konstaterade Högsta domstolen bland annat att den omständigheten att kommunen uppdrar vården åt någon annan (i det fallet var det fråga om en tillfällig placering hos barnets mamma) ”kan innebära att dess ansvar får en annan inriktning men inte att det upphör”. Målet skiljer sig dock från det nu aktuella i några väsentliga avseenden. *Dels* var det i ”Landskronabranden” fråga om ett barn som var tvångsomhändertaget enligt LVU, vilket såklart påverkar den grad av kontroll som det allmänna kunnat utöva. *Dels* var det i ”Landskronabranden” inte fråga om ett barn som riskerade att själv skadas, utan det handlade om att barnet skulle rymma och orsaka skada för tredje man. Denna omständighet är väsentlig eftersom den enligt Högsta domstolen innebar att kommunens placeringsbeslut, som inte avser skyddsbehovet för tredje man, inte i sig kunde föranleda skadeståndsansvar, vilket är det som föräldrarna gör gällande i det nu aktuella målet. Högsta domstolen har aldrig prövat förutsättningarna för att en kommun ska ådra sig skadeståndsskyldighet med anledning av ett beslut att placera ett barn på ett HVB-hem.

- 4.2.6 Vidare kan det nämnas att det i förarbetena till bestämmelsen om konventionsskadestånd i 3 kap. 4 § skadeståndslagen förs ett visst resonemang kring utsträckningen av en kommuns skadeståndsansvar för rättighetsöverträdelser som sker inom ramen för en privat verksamhet. I propositionen framhålls att en kommun ”i många fall” svarar för konventionsöverträdelser som uppstår vid delegerad myndighetsutövning och att man därutöver

”undantagsvis [kan] tänka sig fall” där en överträdelse har så nära samband med den offentliga verksamheten att det allmänna rimligen bör svara för ett handlande, trots att någon delegerad myndighetsutövning inte förekommit. Som exempel nämns att det är tänkbart att ett sådant ansvar uppkommer just i förhållande till ett barn som placeras på ett HVB-hem och som där blir föremål för en rättighetsöverträdelse genom faktiskt handlande från personalen. (Se prop. 2017/18:7 s. 57.)

- 4.2.7 Föräldrarna har i det aktuella målet inte gjort gällande att kommunen bär ett skadeståndsrättsligt ansvar för Plateas eller dess medarbetares handlande. Föräldrarnas uppfattning är i stället att det är *kommunens beslut* att placera ett rymningsbenäget barn på ett HVB-hem – beläget intill väg och vatten – med uppenbart otillräcklig fysisk inhägnad, som varit skadestandsgrundande. Resonemanget som förs i förarbetena har dock viss relevans för målets prövning eftersom Falu kommun har invänt att ansvaret för det inträffade ligger hos Platea och dess medarbetare som tappade uppsikten över John Walter. Denna invändning har godtagits av underrätterna i målet.
- 4.2.8 I någon mån rör det sig således om konkurrerande skadeorsaker där den ena orsaken (bristande uppsikt hos medarbetarna) påstås vara hänförlig till det privata HVB-hemmet och den andra (beslut att placera en rymningsbenägen pojke på ett hem nära väg och vatten med uppenbart otillräcklig fysisk inhägnad) är hänförlig till kommunen. Föräldrarnas uppfattning är att den omständigheten att det eventuellt förekommit vållande som är hänförligt till en privat aktör i ett senare led i händelseförloppet inte i sig har någon betydelse för frågan om förutsättningarna för kommunens skadeståndsskyldighet är uppfyllda redan i och med

kommunens beslut att placera John Walter på Platea. Även i denna fråga saknas det dock vägledning.

- 4.2.9 Sammantaget kan det konstateras att det framstår som angeläget att Högsta domstolen ger vägledning i frågan om en kommuns konventionsrättsliga skadeståndsansvar för barn som far illa på HVB-hem påverkas av om kommunen placerade barnet där med eller utan vårdnadshavarnas samtycke, samt om HVB-hemmet drivs av kommunen eller av en privat aktör.

5 GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET

- 5.1 Underinstanserna har funnit att Falu kommuns beslut att placera John Walter på Platea varken har inneburit en överträdelse av hans rätt till liv enligt artikel 2 i Europakonventionen eller en överträdelse av föräldrarnas rätt till skydd för sitt familjeliv enligt artikel 8 i Europakonventionen.
- 5.2 Enligt föräldrarna är underrätternas bedömningar felaktiga och de har sammanfattningsvis tre invändningar mot avgörandena som de redogör för nedan.
- 5.3 *Den första invändningen* är att underrätterna felaktigt har bedömt att Plateas löfte, om att John Walter alltid skulle vara under uppsikt av två medarbetare, har varit av avgörande betydelse för frågan om kommunen har levt upp till sina skyldigheter enligt artikel 2 i Europakonventionen. Bedömningen innebär att kommunen i praktiken tillåts att helt övervältra ansvaret för det inträffade på Platea, dvs. en privat aktör som själv inte kan hållas ansvarig för rättighetsöverträdelser (se t.ex. rättsfallet ”Trygg-Hansas filmning” NJA 2007 s. 747).

- 5.4 Underrätternas bedömningar ger enligt föräldrarna uttryck för att en kommun har ett ytterst begränsat skadeståndsansvar för ett barn som placeras på ett privat HVB-hem. Ett motsvarande resonemang hade inte kunnat föras för det fall det var fråga om ett HVB-hem som drevs i kommunal regi. I en sådan situation hade en kommun inte kunnat undgå ansvar för att ha placerat ett barn på ett hem med kända risker enbart med hänvisning till att den egna verksamheten åtagit sig att hantera riskerna. Att det i det nu aktuella fallet rör sig om ett löfte från ett *privat* HVB-hem har i sig enligt föräldrarna ingen avgörande betydelse för frågan om kommunen levt upp till sina skyldigheter enligt artikel 2 i Europakonventionen.
- 5.5 Föräldrarnas uppfattning är i stället att underrätterna i enlighet med vad Högsta domstolen uttalade i rättsfallet ”Hängningsfallet” borde ha gjort en bedömning av (a) *om* kommunen hade eller borde haft kännedom om att Platea var en livsfarlig plats för ett rymningsbenäget barn som John Walter samt (b) *om* kommunen vidtog alla nödvändiga åtgärder som rimligen kunde begäras av den för att förhindra att denna fara realiserades. Vid bedömningen av vad som utgjort rimliga åtgärder bör det dock beaktas att det varit fråga om en placering som vårdnadshavarna samtyckt till och att det varit fråga om ett privat HVB-hem, eftersom det påverkar graden av kontroll som kommunen haft över situationen (jfr p. 4.2.3 ovan).
- 5.6 När det gäller det första ledet i prövningsordningen gällande kommunens kännedom, så är det enligt föräldrarna tydligt att kommunen kände till samtliga relevanta omständigheter som medförde att en placering av John Walter på Platea riskerade att medföra livsfara för honom givet hans rymningsbenägenhet. Det

är bl.a. ostridigt i målet att kommunen kände till att Platea var beläget precis intill en vältrafikerad väg och ett vattendrag, att den fysiska inhägnaden på hemmet var otillräcklig samt att IVO så sent som ett par månader innan placeringen av John Walter på Platea hade kritiserat verksamheten, med anledning av dess lokalisering, för att det hade tagit emot ett rymningsbenäget barn.

- 5.7 När det sedan gäller det andra ledet i provningsordningen, huruvida kommunen vidtagit tillräckliga åtgärder, så har det enligt föräldrarna kunnat ställas höga krav på kommunen att vidta åtgärder för att skydda John Walters liv i den aktuella situationen.
- 5.8 Det övergripande ansvar som kommunen har för barn på HVB-hem enligt 9 kap. 10 § socialtjänstlagen – och som omfattar frivilliga placeringar på privata hem – måste enligt föräldrarna medföra att kommunen även ur ett konventionsrättsligt och skadeståndsrättsligt perspektiv haft en långtgående skyldighet att säkerställa att Platea utgjorde en trygg och säker plats för John Walter. Detta gäller särskilt givet kommunens omfattande kännedom *dels* om John Walters rymningsbenägenhet och hans särskilda behov, *dels* om de risker som Plateas lokalisering medförde.
- 5.9 Av kommunens egen dokumentation framgår att kommunen inför beslutet var medveten om att det inte räckte med tillräcklig personaltäthet för att förhindra John Walter från att rymma, utan att det dessutom krävdes fysisk säkerhet. Under sådana omständigheter har det ålegat kommunen att säkerställa att det fanns en godtagbar fysisk inhägnad på Platea innan placeringsbeslutet verkställdes. Det har således inte varit tillräckligt för

kommunen att enbart förlita sig på det löfte som kommunen fått från Platea om personaltäthet.

- 5.10 Under alla omständigheter har det ålegat kommunen att göra och dokumentera en sådan lämplighetsbedömning av om Platea hade förutsättningar att ge John Walter en trygg och säker vård som den enligt 5 kap. 1 § SOSFS 2012:11 varit skyldig att göra. Kommunen har därmed, i strid med författning, underlåtit att göra och dokumentera en sådan riskbedömning som enligt Europadomstolens praxis utgör en central del av det allmännas skyldigheter enligt artikel 2 (se t.ex. *Kurt v. Austria* [GC], no. 62903/15, § 159, 15 June 2021). Kommunen har följaktligen verkställt ett placeringsbeslut, väl medveten om att beslutet medförde risker för John Walter, utan att vidta sådana nödvändiga åtgärder som rimligen kunnat krävas av den för att förhindra realiserandet av dessa risker, och som krävs enligt artikel 2 i Europakonventionen.
- 5.11 *Den andra invändningen* är att hovrätten har anslutit sig till tingsrättens resonemang i fråga om orsakssamband – ett resonemang som var avgörande för utfallet i tingsrätten och som framstår som felaktigt. Enligt tingsrätten saknades det ”ett mera direkt orsakssamband mellan Plateas säkerhetsbrister vad gäller staket och grindar och att John Walter senare drunknade”. Enligt tingsrätten berodde dödsfallet i stället på ”att [John Walter] för en kort stund hade lämnats utan uppsikt”.
- 5.12 Tingsrättens resonemang innebär att det i praktiken ålegat föräldrarna att styrka att den bristfälliga inhägnaden varit den ensamt avgörande anledningen till att John Walter förolyckades. Det är inte korrekt. Enligt såväl Högsta domstolens som

Europadomstolens praxis krävs det inte att det är styrkt att det har förelegat ett direkt orsakssamband mellan det som läggs skadevållaren till last och dödsfallet. Det krävs enbart att skadevållaren inte har vidtagit alla nödvändiga åtgärder som rimligen kunnat begäras av den för att förhindra att dödsfallet skulle ske. Avgörande är således huruvida det allmänna har vidtagit tillräckliga riskreducerande åtgärder i förhållande till en specifik och känd risk, inte huruvida åtgärderna med säkerhet skulle ha förhindrat dödsfallet. (Se ”Hängningsfallet” NJA 2007 s. 891, ”Landskronabranden” NJA 2013 s. 145 p. 43 och *Kurt v. Austria* [GC], no. 62903/15, § 160, 15 June 2021.)

- 5.13 *Den tredje och sista invändningen* är att tingsrätten, och därmed även hovrätten, har missuppfattat föräldrarnas talan vad gäller överträdelsen av artikel 8 i Europakonventionen.
- 5.14 Tingsrätten har i den här delen kommit fram till att föräldrarna inte visat *att* placeringen skedde utan deras samtycke, *att* placeringen inte innebar någon inskränkning i deras umgängesrätt med John Walter och slutligen *att* det inte finns något orsakssamband mellan att kommunen inte upprättade en vårdplan för John Walter och att han förolyckades. Det som tingsrätten har fäst vikt vid i den här delen har dock inte utgjort grund för föräldrarnas talan. Det föräldrarna har gjort gällande är att kommunen har åsidosatt centrala rättssäkerhetsgarantier i beslutsprocessen.
- 5.15 För att förfaranden som rör ett omhändertagande av barn ska leva upp till kravet på proportionalitet i artikel 8 krävs det, enligt Europadomstolens praxis, att beslutet baseras på relevanta överväganden, att föräldrarnas intressen beaktas i

beslutsprocessen och att beslutsprocessen även i övrigt är rättssäker (se rättsfallen *T.P. and K.M. v. the United Kingdom* [GC], no. 28945/95, § 72, ECHR 2001-V (extracts), *W. v. the United Kingdom*, 8 July 1987, § 62–63, Series A no. 121 och *McMichael v. the United Kingdom*, 24 February 1995, § 87, Series A no. 307-B. Se även *Guide on Article 8 of the Convention – Right to respect for private and family life, home and correspondence*, Europarådet, den 28 februari 2025, s. 99, punkt 388–389).

- 5.16 Falu kommun har i samband med placeringen av John Walter åsidosatt flera grundläggande skyldigheter som ålegat den enligt författningar på socialtjänstens område, vilket också framgår av IVO:s tillsynsbeslut med anledning av John Walters ärende (se IVO:s beslut den 8 december 2021, tingsrättens aktbilaga 67). Trots att den var skyldig att göra det upprättade Falu kommun ingen vårdplan för John Walter innan placeringen. Den gjorde inte heller en sådan bedömning av Plateas förutsättningar att tillgodose John Walters behov som den var skyldig att göra. Detta medför att det inte går att utläsa ur kommunens dokumentation vilka överväganden som placeringsbeslutet grundar sig på. Det går inte heller att utläsa vilken vård som föräldrarna samtyckt till eller på vilket sätt deras intressen har beaktats i beslutsprocessen. Sammantaget har beslutsprocessen inte levt upp till de krav som följer av artikel 8 i Europakonventionen och det har därmed förekommit en överträdelse av föräldrarnas rätt till skydd för sitt familjeliv.

6 GRUNDERNA FÖR TALAN

- 6.1 Hanna Larsson och Hans-Erik Sjöholm åberopar i Högsta domstolen samma grunder för talan som de åberopade i tingsrätten och i hovrätten (se p. 5.2 i hovrättens aktbilaga 1).

7 BEVISUPPGIFT

- 7.1 Klaganden åberopar samma bevisning som i tingsrätten och i hovrätten (se tingsrättens aktbilaga 66).

Som ovan,


Erik Scherstén


Leonard Garg